

VET-TEAM SPECIALPRAKSIS FOR SVIN OG MINK

Anne Ovesen
Anni Arvad Andersen
Bjarne Petersen
Gerben Hoornborg
Jessie Kristoffersen
Lene Thorup
Lise Lotte Koldsø Pedersen
Marianne Søkilde
Mette Gade
Søren Christiansen
Thomas Hansen

LAVHEDEVEJ 28 A
7500 HOLSTEBRO

TLF. 70 25 74 70
FAX 70 25 74 71

WWW.VET-TEAM.DK

I dette nummer:

Referat fra årsmøde:

- Huldstyring
- Klargøring af redkasser

Referater fra årsmødet

Tirsdag den 21. januar afholdt Vet-Team sit årlige minkmøde. I dette og næste nyhedsbrev bringes referater fra mødet. Plancher fra mødet kommer til at ligge på [hjemmesiden](#)

Huldstyring

Bente Krogh havde et godt og inspirerende indlæg på årsmødet om huldstyring, og hvad det betyder for produktiviteten på farmen. Et af målene er at få mange hvalpe født, men der kræves flere ting for, at det kan lade sig gøre. Én af de meget vigtige faktorer, som **skal** være i orden, er minkhannens sædproduktion. Det kan den kun være, hvis hannerne bliver slanket meget hurtigt, efter de er udvalgt til avlsdyr. Helt optimalt skal minkhannens testikler være fritlagt fra fedtet i slutningen af december måned. Sædproduktionen starter nemlig allerede i december, og den dannede sæd skal igennem en modningsproces på 6-8 uger før den kan bruges til befrugtning af tæven. Hvis denne sæd opbevares for varmt, bliver sædkvaliteten dårlig. Dårlig sædkvalitet = mosevand, færre hvalpe og højere goldprocent!

Derfor er det som sagt meget vigtigt, at få slanket hannerne ned inden jul og mærket efter om testiklerne er fri af fedtet, og at der er to sten i pungen. Størrelsen på testiklerne i december måned er ikke så vigtig, MEN de skal begge være til stede i pungen. Såfremt dette er opfyldt kan der holdes jul med ro i sindet, og hannerne er klar til en ny reproduktionssæson. Kort sagt skal hannerne have huld 3 i midten af december, huld 2 i begyndelsen af januar, huld 2-3 i februar og huld 3 i marts.

Hvad angår tæverne er det også vigtigt, at de bliver slanket ned, men det behøver ikke at gå ligeså stærkt som med hannerne. Det vigtige for tæverne er at få lavet et huld, således at de kan flushes optimalt med 3 gange normal foderration inden parring og fodres med 25 % ekstra foder i implantationsfasen, som ligger fra omkring den 22-03 til den 04-04. Derved sikres det, at minktæven løsner og sætter så mange æg fast i børen, som overhovedet muligt. Dette skal kunne gøres således, at hun ikke ender op med at være fed på fødselstidspunktet. Fede tæver har ofte en langtrukket fødsel, og derfor er det vigtigt, at hun er slanket ned i en huld 2 ved parringsstart.

Kort sagt gælder for tæverne, at de skal være i huld 3 i december, huld 3-2 i januar, huld 2 før flushing, huld 3 efter omparringen og huld 4 inden fødslen. Når alt dette er sagt, skal man selvfølgelig huske på at fodre med hensyntagen til vind og vejr, samt om minkene går i åbne eller lukkede haller. Generelt skal man huske på, at minkene ikke må slankes så kraftigt, at de bliver hidsige og meget urolige/aktive. Derved kan de komme ind i en ond cirkel, hvor de bruger for mange kalorier på at være fødesøgende. Huldstyring er svært og tidskrævende – det er ikke noget man lærer på 1 eller 2 sæsoner – det kræver hårdt arbejde og mange års erfaring.

Klargøring af redekasser

Jens Malmkvist's undersøgelser viser, at ud over tævens huld er redens udformning, og mulighed for tæven til at udføre en naturlig adfærd op til fødslen, rigtig vigtig for overlevelsessevnen for hvalpene.

Rede-adfærd har betydning for

- Tævens stress niveau.
- Fødselens forløb.
- Redens varme og fugt.
- Hvalpens overlevelse og tilvækst.
- Yngelplejen.

Undersøgelserne viser, at materiale som halm, gerne kombineret med andet, giver bedre fødsler. Rede-indsatser har en positiv virkning på reden. Hvis tæven bliver drægtig, begynder den allerede 3-4 uger inden fødsel at udføre redebygnings-adfærd. Så muligheden for at bygge rede skal være tidligt til stede. Den tidligt byggede rede viste sig at være ca. 4 grader varmere end en sent bygget rede. Det er muligvis årsagen til, at undersøgelsen viste, at den tidlige udflytning af tæven, den 23/3, kontra den 10/4 (normal) og den 25/4 (sen) gav 0,6 hvalpe mere.

Tæverne foretrækker også forskellige materialer til redebygning, og 3 forskellige materialer gav langt bedre reder (60 % tungere), end hvis man brugte halm alene. I forsøget blev der brugt halm + træuld + kaninuld. Enkelte farmere taler om at forsøge med fåreuld, hvilket vi følger op på.

Tæverne får i snit 9,2 hvalpe, men allerede dag 1 er antallet væsentlig reduceret, og dag 7 er der 6,2 hvalpe. Stress niveauet op til fødslen er vigtig for antallet af dødfødte. I dagene efter fødsel er reden vigtig som klimaregulator, da hvalpen ikke har evnen til selv at regulere kropstemperaturen, før de er ca. 3 uger gamle.

Som avler skal man passe tæven, så den får de bedste muligheder for at passe sine hvalpe. Det er tævens behov, som skal være opfyldt. Minkpasseren må derfor finde sig i, at let overvågning og nem arbejdsgang kommer i anden række.

Sammendrag:

- Der skal være et egnet redebygningsmateriale til stede, gerne flere typer materiale. For eksempel "easystrø" i bunden + halm, snittet eller langt.
- Reden skal være formet, så tæven kan holde hvalpene samlet, en lille kugle formet rede er perfekt. Så i store redekasser er det en fordel at indsætte et bundnet eller anden rede-indsats.
- Der skal være et godt nærmiljø og klima, så reden både er luftig og tør, uden at blive for kold eller varm. Easy-strø alene giver for eksempel en alt for tæt rede, der ikke kan luftes ordentlig ud.
- Læg et lag halm på låget, så det er dækket. Tæven skal have ro og kun ved tegn på uro, forkerte lyde og manglende ædelyst, kigges der i kassen.

Vet-Team mink

Dyrlæge
Bjarne Petersen
Mobil: 21 61 73 53

Dyrlæge
Mette Gade
Mobil: 22 80 91 19

Dyrlæge
Anne Ovesen
Mobil: 25 56 12 34

Dyrlæge
Lise Lotte Koldsø
Mobil: 21 61 73 54

Dyrlæge
Thomas Hansen
Mobil: 20 85 18 87

Dyrlæge
Søren Christiansen
Mobil: 20 19 35 50

Din sparringspartner i minkproduktionen

I Vet-Team Mink er vi seks specialiserede minkdyrlæger, der udover at rådgive minkavlere om sundhed og management på farmen, med papirløse FVST godkendte afrapporteringer, tilbyder udvikling og afholdelse af relevante kurser for dine medarbejdere.

Kontakt os på ovenstående mobiltelefoner, eller klik ind på

www.vet-team.dk

